

Helsedirektoratet
0213 Oslo
Norge

Svar till Helsedirektoratet er ref 20/6361-1

Den 14 november 2018 sändes ett avsnitt av programmet Uppdrag granskning i SVT. I programmet förekommer uppgifter som kan tyda på att ett antal personer från Rumänien har fått examensbevis utan att ha närvarat vid lärosätet i den omfattning som krävs enligt regelverket. Bland annat framkommer i programmet att några av personerna arbetat och haft inkomst i Sverige under samma period som studierna i Rumänien ska ha genomförts.

Åtgärder vidtagna av Socialstyrelsen

Socialstyrelsen har efterfrågat det utredningsmaterial som SVT genom Uppdrag granskning hänvisar till i programmet, men har inte fått ta del av materialet och myndigheten kan därför inte redovisa vilka närmare omständigheter som föreligger i varje enskilt fall. Socialstyrelsen har dock erhållit personnumren för personerna i programmet, vilka vi har kunnat anknyta till fem personer som ansökt och beviljats svensk legitimation i följd av rumänsk examen.

Socialstyrelsen har lyft frågan om påstått felaktigt utförda behörighetsbevis för sjuksköterskor till bl.a. representant från Kommissionen i det europeiska samarbetsforum, the European Network of Medical Competent Authorities (ENMCA). Socialstyrelsen har även informerat Universitets- och högskolerådet (UHR) i frågan då myndigheten är nationell samordnare för yrkeskvalifikationsdirektivet samt informerat våra nordiska kollegor vid ett möte med Nordiska gruppen för hälso- och sjukvårdspersonal (NGH).

Vidare har Socialstyrelsen via IMI - systemet ställt fråga, avseende närvaro under utbildningen gällande av SVT angivna personer, till den rumänska myndighet som utfärdar behörighetsbevisen för sjuksköterskor. Den rumänska myndigheten har hänfört sig till bekräftelse på personernas närvaro under utbildningen från de berörda utbildningsanstalterna och i övrigt hänvisat till det rumänska utbildningsdepartementet.

Socialstyrelsen har haft kontakt med Rumänska utbildningsdepartementet via den svenska ambassadören i Bukarest samt med samordnaren för direktivet i Rumänien via Universitets- och Högskolerådet (UHR) i deras egenskap av Sveriges samordnare för yrkeskvalifikationsdirektivet. Utbildningsministern (dåvarande) i Rumänien har svarat att ministeriet påbörjat en grundlig undersökning av alla högskolor i Rumänien som utbildar personal inom sjukvården. Därtill har landets skolinspektörer fått i uppdrag att övervaka närvaron i skolan och på praktikplatser samt att utvärdera hur den slutliga examinationen är organiserad och genomförs.

Socialstyrelsen har i dagsläget inte fått någon bekräftelse kring vad som gjorts av den utlovade översynen. Myndigheten har inte heller fått någon information om huruvida de rumänska myndigheterna avser att vidta någon åtgärd som syftar till att utreda om någon straffbelagd handling har begåtts. I en uppföljning av programmet Uppdrag Granskning som sändes den 22 januari 2020 uppgav den rumänska utbildningsministern att den politiska förändringen i landet har medfört att utlovad undersökning av alla högskolor som utbildar hälso- och sjukvårdspersonal har vilandeförklarats.

Sveriges utbildningsdepartements kontaktperson i dessa frågor är enhetschefen för internationella relationer och EU-frågor, Luminita Matei (luminita.matei@edu.gov.ro).

Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) beslut

Efter Socialstyrelsens kontakt har Inspektionen för vård och omsorg (IVO) initierat, granskat och fattat beslut beträffande fyra av de fem personerna med examina från Rumänien. I tre av fallen har IVO beslutat att det saknas skäl att ytterligare utreda personernas yrkesutövning eftersom av underlaget framgår att personerna utför sitt arbete enligt de krav som ställs i patientsäkerhetslagen. I det fjärde fallet konstaterar IVO att det saknas skäl att utreda personens yrkesutövning ur ett patientsäkerhetsperspektiv eftersom denne inte har varit yrkesverksam i Sverige. Den femte personen har själv begärt återkallelse av sin svenska legitimation.

Polisanmälan och Polismyndighetens beslut

Socialstyrelsen polisanmälde fem individer utifrån de uppgifter vi erhöll från Uppdrag granskning redaktion. I maj beslutade åklagaren att lägga ned förundersökningen hänförlig till två av individerna, i december beslutade åklagaren att lägga ned förundersökningen till resterande tre individer.

Svar

1. Socialstyrelsen inte ändrat dokumentationskraven med anledning av programmet utan samtliga ansökningar hanteras enligt samma reglering.

Detta beror på att det av direktivet framgår dels vilka uppgifter och handlingar som får begäras in vid erkännande av kvalifikationer dels vilka krav som kan ställas vid legitimationsprocessen.

2. Socialstyrelsen har inte ändrat sina tidigare beslut. Som framgår av beskrivningen ovan (under rubriken Polisanmälan och Polismyndighetens beslut) har det inte varit möjligt för Polismyndigheten att bevisa att något brott har begåtts.

3. Mot bakgrund av svar 1. och 2. ovan så avvaktar inte Socialstyrelsen med att hantera ansökningar från Rumänien.

4. Ej aktuell.

5-6. Svar på dessa frågor framgår av beskrivningen ovan (under rubriken Åtgärder vidtagna av Socialstyrelsen).

7. Utöver de åtgärder som finns beskrivna ovan så förs nu dialog på GD-nivå mellan Socialstyrelsen och UHR i syfte att lyfta frågan ytterligare till politisk nivå via respektive departement.

8. Vi har i dagsläget ingen kännedom om huruvida kommissionen följer upp denna fråga eller händelse.

Vänliga hälsningar

Zara Warglo
Avdelningschef
Avdelningen för Behörighet och statsbidrag

Anna Vieru
Enhetschef
Behörighet 1